

Ji spatřuje v tom, že nižší soudy vůbec nevyšetřily, zda družstvo podle stanov a podle své skutečné působnosti může býti pokládáno a proto také označováno za obecně prospěšné. Leč vytýkané opomenutí bylo jen důsledkem právního názoru rekursního soudu a nezakládá zmatečnost. Právní názor rekursního soudu, který vedl k potvrzení usnesení rejstříkového soudu, a tudíž ani jeho rozhodnutí není ve zřejmém rozporu se zákonem, neboť zřejmá protizákonnost znamená, že otázka, o níž jde, je v zákoně řešena určitě a přesně, takže nemůže vzejít pochybnost o úmyslu zákonodárce, a že přes to bylo vydáno rozhodnutí, odporující předpisům zákona (srovnej rozhodnutí čis. 745 sb. n. s.). Tomu v tomto případě tak není. Nedostává se tudíž předpokladů § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čis. 208 ř. zák. a nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 11099.

Opravné prostředky proti usnesením podle čl. XXXIII uvoz. zák. k c. ř. s. řídí se předpisy civilního řádu soudního.

(Rozh. ze dne 19. října 1931, R I 811/31.)

K návrhu zástupce chudých zprostil ho soud první stolice dalšího zastupování žalující strany. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolací rekurs.

D ů v o d y:

Zřízení (§ 64 čis. 3, § 66 c. ř. s.) jakož i zproštění právního zástupce chudé strany spadá do oboru civilního soudního řádu, a platí proto, jak vyplývá z § 522 c. ř. s., ustanovení c. s. ř. o opravných prostředcích i o usneseních podle čl. XXXIII úv. zák. k c. s. ř. Poněvadž usnesení prvního soudu bylo rekursním soudem potvrzeno, byl další rekurs podle § 528 c. ř. s. nepřipustný a bylo ho odmítnouti, an tak neučinil již soud první stolice.

Čís. 11100.

Bylo-li ujednáno, že pojišťovna odstoupí od pojišťovací smlouvy s pojistníkem, bude-li novými zákonnými předpisy rozšířeno úrazové pojištění na zaměstnance pojistníkovy, kteří byli u pojišťovny hromadně pojištěni proti následkům tělesných úrazů, nesplnila se tato podmínka zákonem ze dne 9. října 1924, čis. 221 sb. z. a n. se změnami a doplňky zákona ze dne 8. listopadu 1928, čis. 184 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. října 1931, Rv I 661/30.)

Žalující pojišťovna uzavřela se žalovaným majitelem velkostatku v říjnu 1921 pojišťovací smlouvu, podle níž byli zaměstnanci v lesnictví

a v hospodářství žalované strany, označení v návrhu z října 1921, hromadně pojištění proti následkům úrazu v provozu, a to pro případ úmrtí a trvalé, úplné i částečné invalidity, vyjmouc úrazy, které jest hlásiti státní úrazové pojišťovně dělnické. Mezi stranami bylo ujednáno, že žalující strana svolí ke zrušení smlouvy, kdyby snad novými zákonnými ustanoveními úrazové pojištění bylo rozšířeno na dělníky a zaměstnance uvedené ve smlouvě pojišťovací. Proti žalobě, již se domáhala žalobkyně na žalovaném zaplacení premie dospělé dne 1. ledna 1927, namítl žalovaný najmě, že zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., jenž se vztahuje i na zaměstnance (dělníky), kteří byli smlouvou, o niž jde, proti úrazu pojištění, bylo pojištění proti úrazu i na ně rozšířeno, takže nastal důvod, by žalující strana svolila ke zrušení smlouvy. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Z přednesu stran vysvítá, že se spor točí kolem toho, zda se zákon o pensijním pojištění ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. vztahuje na osoby, o nichž jest řeč ve smlouvě pojišťovací, tak, že by osoby tyto, na něž se všeobecné úrazové pojištění nevztahuje, byly podle zákona o pensijním pojištění pojištěny i proti úrazu. Tento výklad však soud nesdílí. V zákoně o sociálním pojištění zákonodárce ani zdaleka nenaznačil, že chtěl osoby, jež dosud proti úrazu pojištěny nebyly, cestou sociálního pojištění pojistiti proti úrazu; zákon o sociálním pojištění zabývá se zcela jiným druhem pojištění a musilo by do něho býti výslovně pojato ustanovení o rozšíření úrazového pojištění na ty, kdož dosud nebyli pojištěni proti úrazu. Ostatně, kdyby tomu tak zákonodárce chtěl, byl by to mohl učiniti změnou zákona o úrazovém pojištění. Chce-li žalovaný ze slova »invalidita«, jež přichází v zákoně o sociálním pojištění, dovozovati, že invalidita může povstati i z úrazu, není tato cesta k tomu, by dosáhl zrušení smlouvy, nikterak vhodná. Jest ovšem pravda, že invalidita může z úrazu povstati, ale, přečte-li se zákon o sociálním pojištění, vysvítá z něho zcela jasně, že nemyslí tuto invaliditu, nýbrž invaliditu každou jinou, jen ne úrazovou. Poněvadž podle obsahu pojišťovací smlouvy lze smlouvu zrušiti jen, bude-li úrazové pojištění rozšířeno na osoby, jež mu dosud nepodléhají, jest zřejmo, že, an zavedením sociálního pojištění nenastal tento případ, nemá žalovaný nárok na zrušení pojišťovací smlouvy, smlouva platí i nadále a jest podle ní žalovaný povinen platiti pojistné. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Jádrem sporu jest rozřešení právní otázky, zda nastala podmínka, od níž záviselo, zda pojišťovací smlouva dále trvá čili nic. Po této stránce jest nesporno, že bylo mezi stranami ujednáno, že žalující strana odstoupí od pojišťovací smlouvy se žalovaným, bude-li novými zákonnými předpisy úrazové pojištění rozšířeno na zaměstnance žalovaného, kteří byli u ní pojištěni. Právem zodpověděl soud procesní tuto otázku záporně. Žalovanému lze dáti za pravdu, že i úraz může býti důvodem pro přiznání důchodu invalidního ve smyslu zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n., poněvadž § 109 tohoto zákona v tom ohledu nerozlišuje;

že však řečený zákon rozšířil úrazové pojištění i na osoby tam uvedené, z něho ani při sebe volnějším výkladu nelze vyčísti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jak správně poznamenal již odvolací soud, jest jádrem sporu otázka, zda nastal ujednaný předpoklad, na němž záviselo další trvání smlouvy, zda totiž bylo úrazové pojištění podle zákona o úrazovém pojištění dělníků ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888 (s četnými pozdějšími změnami a doplňky) rozšířeno novými zákonnými předpisy i na zaměstnance žalovaného, kteří byli smlouvou z roku 1921 hromadně pojištěni proti následkům tělesných úrazů. Žalovaný zastává vytrvale názor, že se tak stalo zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. se změnami a doplňky zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří (Doslov úplného zákona jest uveden ve vyhlášce čís. 185/1928 sb. z. a n.). Žalovaný v podstatě tvrdí, že jeho zaměstnanci, o něž v tomto sporu jde, podléhají podle § 2 sociálnímu pojištění a že § 109 nerozpoznává, zda jest invalidita následkem úrazu. Žalovaný praví dále, že podle toho zahrnuje v sobě pojištění pro případ invalidity podle svrchu zmíněných zákonů již také pojištění proti následkům úrazu a že jsou tedy jeho zaměstnanci proti úrazu pojištěni. Dovolatel jest na omylu. Podle zjištění nižších soudů bylo mezi stranami ujednáno, že žalující pojišťovna odstoupí od pojišťovací smlouvy se žalovaným, bude-li novými zákonnými předpisy rozšířeno úrazové pojištění také na zaměstnance žalovaného, kteří jsou hromadně proti následkům tělesných úrazů u žalobkyně pojištěni. To se dosud nestalo, zejména nestalo se tak zákony svrchu vyjmenovanými. Tyto zákony nenahrazují úrazové pojištění, nýbrž doplňují je, chráníce zaměstnance také proti jiným újmám, než proti následkům úrazů. Předmětem pojištění proti následkům podnikových úrazů jest náhrada škody, jež vznikne tělesným zraněním nebo smrtí pojištěnce (§ 5 úr. zák. v doslovu zák. čís. 363/1917 ř. zák.). Zákony čís. 221/1924 a čís. 184/1928 sb. z. a n. chrání proti újmám, jež vzniknou nemocí, invaliditou a stářím. Obojí tato zákonná pojištění tvoří — jako ještě mnohá jiná — samostatná odvětví tak zvaného sociálního pojištění v širším smyslu, ale, protože zákony posléz uvedené upravují několik druhů sociálního pojištění, bývají také krátce nazývány zákony o sociálním pojištění v užším smyslu. Tento zákon nezasahuje vůbec do pojištění pro případ úrazu. Jen v případě konkurence úrazového pojištění s pojištěním jednak invalidním a starobním, jednak nemocenským obsahují o repartici požitků příslušná ustanovení jednak § 126, jednak § 247 zákona o sociálním pojištění, čímž však nebylo na úrazovém pojištění nic změněno. Ježto tedy zákon o t. zv. sociálním pojištění nerozšířil povinnost pojištění proti úrazům vůbec a ježto jím nebyly vydány nové předpisy o rozšíření této povinnosti na zaměstnance, o něž v tomto sporu jde, právem nižší soudy uznaly podle žaloby.